

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Šolska debata v koroškem deželnem zboru.

V koroškem deželnem zboru je bil v petek na razpravi deželni šolski zaklad, pri kateri priliki je prišlo do debate, ki nam jasno kaže, da ni prav nič upanja, da se v narodnem oziru premene sedanje šolske razmere.

Potrebnost koroškega dež. zaklada znaša 581.500 gld., pokrije pa 45.400 gld., tako da mora dežela za svoje šolstvo plačati 536.100 gld. To je za koroško deželo, katero ima okroglih 100.000 prebivalcev manj kakor Kranjska, prav znamenita svota, katera izpričuje, da Koroška za šolstvo razmeroma prav mnogo stori.

Toda slovenski narod na Koroškem ima od tega šolstva bore malo koristi. To šolstvo pospešuje omiko in napredek nemškega prebivalstva koroške dežele, omiko in napredek slovenskega prebivalstva pa zadržuje in prebivalstvo samo germanizuje.

Dolgoletni boj za pridobitev slovenske ljudske šole ni imel skoro nič uspeha. Proti slovenskim zahtevam so se združili Nemci in vlada, kateri je jedino za germanizacijo slovenskega prebivalstva na Koroškem, a koder slovenskemu prizadevanju že na noben način ni bilo možno kljubovati, tam so se ustanovile neke šolske spake, katere so se krstile „utrakvistične šole“.

V petkovi seji koroškega dež. zbora sta navzočna slovenska poslanca pojasnila delovanje teh utrakvističnih šol. Povedala sta, da so te šole nič vredne in da nimajo uspehov, ker učitelji niti slovenskega jezika niso zmožni. Utrakvistična šola na Koroškem je po teh pojasnilih zavod, na katerem se slovenski otroci deloma poučujejo v slovenskem jeziku, dasi ni potrebnih knjig in dasi učitelji ne znajo slovenskega jezika!! Ako take razmere niso barbarske in sramotne za celo državo, potem res ne vemo, kaj naj se še tako imenuje.

Toda nemške večine deželnega zbora se to ni prijel. Zagodla je na staro struno: da je prebivalstvo s šolo popolnoma zadovoljno, in da slovensko prebivalstvo samo

ne želi, naj bi se mladina šolala v svojem materinem jeziku. Napram takim budalastim trditvam je odveč vsaka polemika, zlasti ker je nemška večina nepristopna vsakemu pametnemu dokazu. Ta večina hoče šolo porabiti za nasilno germanizovanje slovenskega prebivalstva na Koroškem in od tega tudi ne bo odnehala, zlasti ker ima na strani vse odločilne faktorje.

Razen depozitiranega dr. Steinwenderja, ki je svoj čas kot poročevalec o dež. šolskem zakladu obljubil koroškim Slovincem slovenske ljudske šole, pa se je sedaj vsedel na svojo besedo, ter za Plawetzem in Metnitzem pobiral stopinje, oglašil se je proti slovenskim zahtevam tudi nemško-nacionalni dež. šolski nadzornik Palla. Zavzemal se je z vso gorečnostjo za „utrakvistične šole“, za šole, v katerih poučujejo slovensčine nezmožni učitelji, za te kariature ljudskih šol, tako da je iz njegovih besed jasno posneti, da koroški Slovenci tudi od ces. kr. vlade nimajo ničesar pričakovati.

Največje nasprotstvo povsod — to je pokazala šolska debata v koroškem dež. zboru. Upali smo, da se vsaj za časa, ko je na krmilu Thunovo ministerstvo, razmere nekoliko premené, a ta debata nam je vzela vsako upanje.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja dne 23. marca.)

(Konec.)

Poslanec vitez Langer je svoj govor končal tako-le:

Da se vrnemo zopet h Kranjski, vprašam: Na kateri način je odpomoči prejemnim nedostatom pri obnovitvi vinogradov? Na to moram prav odločno odgovoriti: S tem, da se omogoči prebivalstvu čim lažje dobivanje kranjskemu podnebnju primernih in kvalitativno kar najboljših požlahtnjencev že požlahtnjenih ameriških trt, tako da bo tudi manjšemu posestniku mogoče zasaditi vsaj jeden del svojega vinograda s takimi požlahtnjenimi trtami in dobivati iz njega za toli popularno zeleno požlahtnjenje potrebnega trsa.

Da se to doseže, je pred vsem potrebno, opustiti pepinjero v Ljubljani. Na mesto te naj se v vsakem vinorodnih štirih okrajev pod gotovimi kavtelami od države in od dežele dajo po jedni kmetijski podružnici za več let izdatne podpore, da napravijo nove ali razširijo že obstoječe nasade za vzgojo požlahtnjenih ameriških trt. Predlog dež. odbora določa za vse štiri podružnice 2000 gld., nasvet, kateri jaz zastopam, zviša to svoto na letnih 5000 gld. in je obilo upanja, da dovoli jednako svoto tudi država. Ako dobi vsaka štirih podružnic na leto nad 2000 gld. podpore, potem zamore kaj storiti, vsekakor zase več, kakor trtnica v Ljubljani. Brezobrestna posojila, katera naj se dajo l. 1899., naj ne znašajo, kakor doslej, do 30.000 gld. od strani dežele, nego naj znašajo 50.000 gld. in ravno toliko je obljubila vlada. Skupaj torej 100.000 gld. Pa tudi za l. 1900. Vas, velečeni gospodje, že danes prosim, — radi hitrega izplačila — dovoliti blagohotno našemu kmetiskemu stanu, tisto svoto, kakor za letošnje leto. S tem končam in prosim, da sprejmete naslednje predloge:

I. Deželnemu odboru se naroča: 1.) Ukrene se naj nemudoma, da se opusti pepinjera v Ljubljani. V vsakem štirih okrajev Krško, Črnomelj, Novomesto in Postojna se naj tekom petih let subvencionira filijalka c. kr. deželne kmetijske družbe v to svrhu, da se gojé plemenite ameriške trte in sicer s pogojem, da si deželni odbor pridrži pravico, dotične nasade in račune o njih nadzorovati ter na predlog filijalke določati vrsto ameriških cepeljenk in plemenitih trt. Polovica dohodkov iz prodaje plemenjenih trt pripadejo tekom dobe, ko se daje podpora, deželi, polovica pa subvencionirani filijalki, ki je zavezana, da vzdržuje po preteku omenjene dobe trtne nasade na svoje stroške še nadaljnjih 5 let. Seveda more takrat ceno trt sama določiti ter skupiček sama porabiti. 3.) Stopi naj s c. kr. vlado v dogovor, da se zagotovi filijalkam tudi iz državnih sredstev jednaka podpora za gojitev plemenjenih ameriških trt.

II. Za l. 1899. se naj dovolijo iz de-

želne zaklada sledeči krediti: 1.) Za potovalne učitelje za vinorejo 1710 gld. 2.) Za vinogradnike na Kodeljevem vrtu 537 gld. 3.) Za podpore filijalkam c. kr. deželne kmetijske družbe glasom odst. I. točka 2, 5000 gld. 4.) Za brezobrestna posojila posameznim vinogradnikom do najvišjega zneska 200 gld., ako dovoli c. kr. vlada jednako svoto 30.000 gld. Skupaj 37.247 gld.

III. Deželni odbor se pooblašča, da postavi vrhu dovolitve brezobrestnih posojil za regeneracijo okuženih vinogradov mej potrebnosti za 1900 leto 30.000 gld. in za 1900 še izredni znesek 20.000 gld. Hkratu se deželnemu odboru naroča, da stopi v tej zadevi z visoko vlado v dogovor ter jo naprosi, da vstavi v to svrhu in za Kranjsko določeni državni prispevek v višini kredita, kateri je dovolil za l. 1900 dež. zbor, v preliminar za bodoče leto ter da odredi, da se izplača pravočasno.

Posl. Povše je dejal: Gospod poročevalec je navedel, da so bili troški za deželno pepinjero izredno veliki, da so znašali v 5 letih 18.000 gld. Reči moram, da me je tako očitjanje kaj nemilo dregnilo, ker sem kot člen deželnega odbora sprejel to, kar sem že našel.

Gospod referent je jako jasno dokazal, da je bila a priori nesrečna misel, v obnebu ljubljanskem napraviti trtnico za izgojevanje cepeljenk, kajti če katera rastlina, potrebuje ravno trta gorkega obnebuja za dozorenje lesu, toliko bolj pa za cepljenje, ki je v nemilem obnebu jako težko vspevno. Jako predrzna sta bila toraj misel in upanje, da se bo v ljubljanskem obnebu posrečila ta akcija.

Bodisi temu kakor že hoče, zbornica, ki se je že lani izrekla za decentralizacijo deželne trtnice, bo gotovo pritrčila, da se mora sedaj ta nedostatek odpraviti in vzgoja cepeljenk dati v drugo prikladnejšo obnebuje.

Predlog finančnega odseka je toraj, da se nadaljno vzdrževanje deželne pepinijere pri prisilni delavnici opusti, vendar pa bodi resnici na ljubo in v pojasnilo členom visoke zbornice in tudi javnosti,

LISTEK.

Slovensko gledališče.

(„Za pravdo in srce“. Tragedija v petih dejanjih iz časa kmetijskih uporov l. 1573. — Spisal Anton Medved.)

Dr. K. Glaser je uvrstil v IV. delu svoje „Zgodovine slovenskega slovstva“ Antona Medveda mej dramatiške pisatelje. In po vsi pravici! Z dramatiškimi deli, ki jih je doslej priobčil v „Dom in Svetu“, je dokazal, da tiči v njem dramatik izredne nadarjenosti in duhovitosti, da smemo z dr. Glaserjem vred reči tudi mi: „Slovenska dramatika lahko stavlja v nadarjenega in izredno marljivega pisatelja za bodočnost najlepše nade“.

Anton Medved zajema snov svojim dramatiškim spisom iz naše domače zgodovine. S tem je dokazal, da se je resno pripravljal za delovanje na dramatiškem polju. Z bistrim očesom je prelistaval zgodovino žalostne naše preteklosti, našel tamkaj mnogo oseb, dogodkov in prizorov, ki so ga navdušili, da jih je utelesil v igrak, ki imajo stalno literarno vrednost, ki ne upli-vajo samo na čitatelja, temveč ki dosežajo svoj namen — o čemer smo se prepričali v nedeljo — tudi na odru.

Tragedija v petih dejanjih „Viljem Ostrovrhar“, drama v petih dejanjih „Zarja slave“ in tragedija v petih dejanjih „Zarja življenja“ so bogati plovci njegovega dramatiškega pisateljevanja, ki mu bodo ohranili ime v knjigi zgodovine razvitka slovenske drame, a tragedija v petih dejanjih „Za pravdo in srce“, mu je odprla pot na slovenski oder, kjer bo — o tem smo prepričani — ostala in po nekaterih izpremenah in okrajšavah še mnogokrat uplivala na slovensko občinstvo z ono mogočno silo, s katero ga je navduševala preteklo nedeljo ves večer.

Mej dramo, ki je namenjena knjigi, in mej dramo, ki jo je spisal pisatelj za oder, je dokaj razlika. V knjigi učinkuje igra prej nego na odru. Duhoviti monolog in dolgi dialog, ki je dahnil vanj pisatelj poetičko svojo dušo, prijata bralcu, ga zabavata in mu nudita priliko, da razmotriva pesnikov o duševno obzorje, da se zaglablja v njegove misli, da se mu odpira pogled v svet, mej ljudi. Na odru pa mora biti vse kratko, vse krepko, in vse, kar se zgodi, se mora zgoditi naglo. V brzem teku mora hiteti življenje pred gledalcevimi očmi, hipoma se mora razvijati prizor za prizorom, brez za-držka mora teči na pozorišči dejanje; kakor zavesa na odru, ki ima pot kvišku in

nizdolu, se mora stopnjevati glavno dejanje brez uhajanja v stran do vrhunca in zaključka. Oder je zavil v gosto meglo. Pisatelj, ki jo prodre, ki najde sredstva, s katerimi doseže svoj namen, ta zadene občinstvo s svojimi deli naravnost v odprto dušo, ta je ubral pravi pot, in zmagovalna bo njegova hoja po gledaliških deskah...

„Viljema Ostrovrharja“ in „Kocijanarja“ („Zarje slave“ in „Zarje življenja“) ni menda pisal Medved za oder, nego za knjigo. Zdi se nam, kakor da je hotel v teh delih izpisati kipeče svoje pesniško navdahnjenje, da je hotel izrabiti liriko in epiko, ki mu je prebujno silila v pero, kakor izrabi slikar nepotrebne barve, išče in išče, dokler ne najde prave boje svojim slikam...

In Anton Medved je brenknil ob pravo struno, in ne motimo se, če trdimo, da bodo nje glasovi še bogato vreli izpod njegovih prstov.

Žal nam je samo, da niso Medvedove igre „Za pravdo in srce“ že prej uprizorili, nego šele koncem sezone. Ta igra bi v končani gledališki sezoni večkrat napolnila gledališče. Veseli nas pa, da je priredil igro za oder G. Govékar, in da so si jo izbrali za benefično predstavo naši domači igralci ter jo igrati že po končani sezoni. Upamo, da jo sprejme intendant v svoj repertoar.

Gospod Medved, ki je videl sam svoje delo na odru, videl in čutil njega vrline in napake, naj sedaj igro strogo prebere... Z malim trudom bo ustvaril popolno delo, ki bo v bodoči gledališki sezoni lahko zvesto služilo svojemu namenu...

Svoji tragediji je zajel Anton Medved snov iz burne in tragiške dobe kmetijskih uporov l. 1573. To bogato gradivo je spretno uporabil v zaloigri, katere zadnja tri dejanja so polna poetičnih in pretresljivih dramatiških prizorov. Tako upliiva zlasti konec tretjega in zadnjega dejanja z elementarno silo. „Za pravdo in srce“ je napravila na občinstvo najugodnejši vtisk, ker so splošno značaji črtani jasno in umljivo, če izvzamemo Katarino (gdč. Slavčeva), ki je izmed glavnih oseb, ki pa prav za prav ne vé, kaj hoče. Krepko je slikana Barbara pl. Bela (gospa Danilova), nje sin Erazem (g. Lovšin), kmet Lokvanec (g. Vero všek), njegov sin Andrej (g. Danilo), kmetiški fant Oberč (gdč. Ogrinčeva), slepec Grajan (g. Inemann) in oskrbnik Dizma (g. Orehek). Izmed manjših ulog plemenito seva značaj Valvazorjev (g. Noll), v teh osehah je naslikal s krepkimi potezami Medved dve nasprotujoči si stranki: ošabno brezdušno stranko grajske gospode, katrdosrčnosti je reprezentantinja Barbara

in da ne bo občinstvo, ki ni natančno poučeno, besed, ki so padle v finančnem odseku, napačno tolmačilo, povedano, kakšen je pravi račun troškov, ki jih je imela dežela za pepinjero v petih letih.

Vsled trditve gospoda referenta v finančnem odseku, da je imela namreč dežela od 1894.—1898. l. celih 18 000 gld. troškov, je na mojo zahtevo sestavilo knjigovodstvo natančen račun o vseh troških in dohodkih za deželno trtnico v teh 5 letih. Iz tega računa je razvidno, da so znašali troški za deželno trtnico od 1894. l. t. j. odkar se je ustanovila in do konca 1898 l. skupaj 9642 gld. 31 kr. (samo najemščina je znašala 1800 gld.), dohodki pa 5359 gld. 34 kr., skupni troški znašajo torej 4282 gld. 97 kr. Od kod toraj ti 18.000!

Pripomniti je treba, da so se oddajale cepljenke vedno po prav nizkih cenah in mnogo tudi zastonj; isto tako zastonj podlage. Tudi teh troškov bi toraj ne bilo, ko bi se ne bile oddajale cepljenke po tako nizkih cenah in mnogo tisoč tudi zastonj. Iz od knjigovodstva sestavljenega poročila je razvidno, da se je oddalo iz deželne trtnice v teku 5 let skupaj 104.864 za sajenje na stalno mesto sposobnih cepljenk, in sicer se je oddalo: 81 706 cepljenk proti plačilu po 4, 5, 7 in le 14 884 cepljenk po 8 gld. za sto komadov, ter 23 120 komadov zastonj; dalje 319.400 korenjakov zastonj.

Ako bi se prodale te cepljenke po cenah, kakor jih drugod prodajajo, namreč po 12—16 gld. 100, bi znašalo izkupilo za 104.864 cepljenk lepo svoto 12.783 do 16.783 gld., tako ne samo da bi bili pokriti vsi troški, marveč bi bilo še 3000 do 7000 prebitka.

Radi pomanjkanja trt, se je iz preostalega kredita za trtnico za 1897. l. nakupilo spomladi 1898. l. še 4500 cepljenk za svoto 702 gld. in 50 kr. od teh se je prodalo 1000 komadov a 8 gld. in 3500 komadov a 4 gld. Za teh 4500 trt se je izkupilo le 220 gld.

Za matičnjak se je izdalo od 1896 l. toraj od leta, ko se je isti zasadil, in do konca 1898. l. skupaj 3494 gld. 81 kr. V prvih dveh letih, to je 1896 in 1897. l. ni bilo nikakih dohodkov; 1898 pa se je pridelalo 87 200 ključev in vstevši še od prejšnjega leta vloženih 30 000 ključev, se bo izkupilo za vse te ključje in korenjake do 480 gld.; skupni troški bodo znašali torej 3014 gld. 81 kr. Samo za nakup kolov se je izdalo 768 gld., za nakup prav lepih in čistih korenjakov riparije portalis in rupestris montikole pa 641 gld. 70 kr. Videti je toraj, da ta izdatek ni samo zguba, kajti matičnjak še ostane in iz tega se bo dobilo vsako leto 80.000 do 100.000 dobrih podlag.

Trditi toraj smem v pomirjenje vseh gg. poslancev, da deželni odbor ni zavrgel vsega tega denarja, ki ga je dala trtnica in da ne smemo obžalovati cele akcije, ki se je pričela in ki se bo po predlogu gosp. poročevalca finančnega odseka, da se ima namreč zavod decentralizirati in napraviti trtnici, eno na Dolenjskem in eno na Notranjskem, še bolj razvila, in tukaj zahvalim gospoda poročevalca, da se mu je kot poročevalcu posrečilo, spraviti v tir

Bela, in tlačno, izžemano stranko kmetov, ki je v sužnosti zatajevala srd in krotila željo po osveti, ki pa je končno zagorela v živem plamenu. Da, to je res boj za pravdo, boj za srce. Boj za svobodo, boj za pravice, boj za ljubezen, za preprosto, a lepo, dobrosrčno deklico je naslikan v tej igri z živimi barvami, z brezobzirno resnico in nagoto. Nam se zdi, da prevladuje v igri bolj boj za srce, ali — da rečemo jasneje — da je v igri več srca kot pravde.

Anton Medved je hodil v šolo k Shakespearu in učil se je s pridom. Zgradba njegove igre nam to dokazuje. Upliv klasike se ji pozna. Dolgi monologi, preraztegnjeni dialogi, mnoge izpremene... to so sadovi Medvedovega šolanja v objemu klasike. Pregoreča ljubezen Erazmova do Katarine diši po romantiki. Toda te in še nekatere druge napake (zaklad, Andrejeve besede...) so tako malenkostne, da izginejo ob vrlinah Medvedove tragedije, ki si je priborila tako sijajno zmago na domačem odru.

To pa je tudi zasluga naših vrlih igralcev in igralk, ki so večinoma vsi prav lepo igrali. Videli smo, da so se zavzeli za igro z neko posebno vnemo, ki jih je je navdajala letos vedno, kadar so bili v službi domače igre.

večjo akcijo, kakor jo je skušal doseči dež. odbor.

Prosim visoko zbornico, naj vpoštevata, da se pri naši akciji kot glavni moment ne ravna samo za regeneriranje vinogradov, ampak tudi zato, da se bo naše vino tudi kvalitativno mnogo zboljšalo in to se lahko trdi in gospodje, ki imate na deželi vinograde, boste priznali, da je naše, iz dobrih vrst trt dobljeno vino, jako alkoholično, bolj polno in prijetnejše ter manje kislo, tako da je tudi v tem oziru upati, da bo naša vinoreja mogla doseči boljših časov, in da bo naše vino vzlic veliki vinski konkurenci, moglo obveljati na trgu, in da ne bo zaradi velike produkcije tujih in zaradi slabe cene domačih pridelkov, nastala velika stiska za naše vinogradnike.

Zahvaljujoč se finančnemu odseku za blagonaklonjenost, ko je pokazal v svojih nasvetih očigled potrebi našega vinarstva glede dobave in vzgojevanja cepljenk, bi pa še prosil visoko vlado, da tudi ona naj temu ne ugovarja, marveč da čuje in vpoštevata glas visoke zbornice, ki soglasno odobruje misel, da se dobava cepljenk vsaj še za dobo petih let zagotovi.

Posl. Pfeifer je precej obširno razpravljal o vinogradništvu, po nekih opomnjenih posl. plem. Lenkha pa je posl. Božič stavljal predlog:

Dež. odboru se naroča, naj po svojih organih skrbi, da bodo vinogradniki, ki dobe brezobrestna posojila, obnavljali svoje vinograde praviloma v dobri zemlji in samo na primernih krajih, kjer je upati, da bodo po sedanjih uspehih gotovo uspevali.

Poročevalec vitez Langer je izjavil z ozirom na Povšetova izvajanja, da, če so njegove navedbe o stroških in dohodkih resnične, potem ni ravno tako nujno in umestno preložiti sedanjo trtnico.

Poslanec Povše je na to konstatiral faktično, da je račun, katerega je izročil, izdelan strogo na podlagi obračunov, ki se nahajajo pri deželnem knjigovodstvu, in da je dotični račun sestavljen ne od njega, ampak od deželnega knjigovodstva. Na opazko gospoda poročevalca vit. Langerja pa, ki pravi, da če bi veljal ta račun, t. j. če so bili taki dohodki, ni take sile in ni utemeljeno, da bi se trtnica sploh premestila, je rekel, da bi bila premestitev umestna, tudi če bi bil račun ugoden, kajti prvič je decentralizacija koristna in drugič je premestitev v vinsko obnebo že a priori tak moment, da bi moral odločevati, tudi če bi imeli od deželne trtnice dobičke.

Deželni odbor je že svoj čas dal nalog vinárskemu potovalnemu učitelju, da se strogo drži sklepa, ki ga je storila visoka zbornica po svoječasnem nasvetu gospoda poslanca Luckmanna. Gospod vinárski potovalni učitelj Gombač je tudi hodil vedno revidiral, in so njegova, te točke zadevajoča poročila, pri deželnem odboru na razpolago. On sam se je tudi v svoji prošnji za povečanje plače skliceval na večji posel, katerega ima z revidiranjem in nadzorovanjem omenjenih nasadov, da se prepriča, jeli posamezni posestniki in podružnice izpolnjujejo svoje dolžnosti.

Pri specialni debati so bili sprejeti odsekovi predlogi, katere je podpiral tudi

Gospa Danilova je bila ponosna, brezsrčna Barbara, da si nemoremo misliti boljše. Ljubezniva in prisrčna je bila gdč. Slavčeva, prav izvrstno je igrala gdč. Ogrinčeva, ki je bila glavna podpora ansamblu, ki je bil tako slab, da je zmedel celo gospoda Verovška. Dokaj nam je ugajal g. Lovšin, ki pa je preveč deklaroval in premalo igral. Jako pa smo bili zadovoljni z g. Danilom, manj z gosp. Orehkom, ki je igral grdega Dizmo premrzlo, premrtvo. Mož na svojem mestu, klasičen v maski, veleodličen v igri je bil g. Inemann, ki je igral slepca s pretresljivo realitiko. Manjše vloge sta izvrstno rešila gg. Noll in Fedyczkowski, ki sta sodelovala z ljubeznivo prijaznostjo do svojih koleg v drami. Zadovoljil nas je tudi g. Polašek. Kako se ne sme nikdar in nikjer igrati, je pokazal najsijajnejše predstavljavec kmeta Zoriča.

Da je občinstvo mnogo in navdušeno ploskalo, smo omenili že včeraj. Naj bo to odkrito priznanje g. Medvedu zahvala in vspodbuda k nadaljnjemu delovanju. Kdor ima moč in voljo, naj dela brez ozira na levo in desno! Lastna zavest, ki mu ni česar ne očita, je umetniku najsajše plačilo.

—a—

deželni predsednik in dodatni predlog posl. Božiča.

Prihodnja seja deželnega zbora bo dne 5. aprila.

V Ljubljani, 28. marca.

Jezikovni zakon.

„Sonn- in Montagszeitung“, ki ima zveze z vlado, poroča, da je vlada izvršitev sklepa, izdati s § 14 jezikoven zakon če ne povsem opustila, pa vsaj začasno odgodila. Veliki odpor Nemcev, zlasti pa Čehov, ki so se najodločnejše izrekli proti zaključenim nemškimi jezikovnim okrajem, je ostrašil vlado, da misli s svojim zakonom še počakati, ker bi se sicer onemogočila ter morala bržčas sočasno z zakonom rojstvom odstopiti.

Narodno-politični program Nemcev.

Glasi ustavovernih veleposestnikov je prineslo sledeče strankarsko-oficijozno poročilo: „Predela za osnutek narodno-političnega programa nemških strank se sedaj naglo bližajo svojemu zvršetku. Kakor čujemo, se snidejo zaupniki Štajerskega še ta teden v deželnem glavnem mestu, da se posvetujejo o referatu, kateri so izdelali dr. Hohenburger, dr. Hoffman-Wellenhof in grof Stürgkh. Tudi v Šleziji se završe še ta teden priprave za deželni program. Na Koroškem se istotako kmalu dožene to vprašanje. Deželni referati bodo torej spisani še pred Veliko nočjo, tako da se snidejo zastopniki posameznih dežel kmalu po velikonočnih praznikih.

„Proč od Rima!“

Radikalnacionajalna agitacija za prestop nemških Avstrijcev v protestantizem je vzbudila živahno katoliško protiaagitacijo. Po Velikinoči se snide na Dunaju škofvska konferenca, ki se bode pred vsem bavila s tem vprašanjem, kako bi se zajezilo schönerejansko versko agitiranje. Konferenca pa se bode pečala tudi z znanim odlokom upravnega sodišča glede podpiranja cerkvenih stavb. Ker proti odlokom upravnega sodišča ni nobene apelacije, ne bo mogla konferenca skleniti ničesar konkretnega v tej zadevi.

Boji na Filipinih.

Zadnje dni se je primerilo ob Manili zopet nekaj vročih bitk. Brzjavke pa si glede uspehov Amerikancev močno ugovarjajo. Nekatere trdijo, da so prodrli Amerikanci daleč proti severu v smeri proti Malolosu, druge brzjavke pa poročajo, da se je moral general Mac Arthur umakniti proti jugu. Mesto Malabon je gorelo. Nekatere trdijo, da so vžgali Amerikanci s svojimi baterijami, drugi pa priznavajo, da so vžgali mesto Filipinci sami. Jasno pa je iz nasprotujočih se poročil to, da je bil general Otis zopet iznenaden, kajti odpor Filipincev je bil mnogo večji kakor ga je pričakoval. Bržčas so ostali Amerikanci s težkim trudom in z velikimi žrtvami zmagoviti. Vlada v Washingtonu je odredila, da gre na Filipine še šest pešpolkov, tako da je sedaj ondi že skoraj vsa regularna vojska Zjedinjenih držav.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. marca.

— **Osebnosti.** Rudniški upravitelj v Brixleggu g. Alojzij plem. Koschin je imenovan materijalnim upraviteljem rudniškem ravnateljstvu v Idriji.

— **Na adresu deželnega zbora.** Piše se nam: V jedni prihodnjih sej kranjskega deželnega zbora pridejo na dnevni red deželokulturne zadeve. Pri tej priliki treba bode na vsaki način ponoviti sklep glede naprave deželnega kulturnega zavoda in to tem krepkeje, ker je za ta zavod ne samo od dežele kranjske, katera bode jedna zadnjih avstrijskih kronovin, ki dobi ta velevažni urad, ampak tudi od finančnega ministerstva dovoljen kredit, in dežela vsled pomanjkanja tega urada ne participira primerno na dotičnem državnem kreditu, kakor bi sicer imela. Veliko nedostatkov vsled poplavl vod bi se lehkot odstranilo in veliko sveta kulturi pridobilo, ako bi tudi v tej zadevi, storil kar se zahteva, gosp. deželni predsednik, ki ne pusti domačemu državnemu tehniku, da bi se posvetil tej za deželo našo velevažni zadevi. Gospodom poslancem, katerim je v istini na blagostanju našega kmetijskega ljudstva kaj ležeče, dana je tedaj prilika, da store odločne korake v to, da se odstrani zavora, ki je v splošno škodo naši domovini, poleg tega pa poskrbé

tudi za to, da tehnično mesto ne dobi inozemec ali pa še celo kak polovičar, kakor se je to z imenovanjem nekega gozdnega tehnika svojedobno nameravalo. — Gorjanski.

— **„Soči“ in Gabrščeku.** Z Gorjanskega se nam piše: Zopet je blagovolil g. Gabršček izdati izjavo v št. 23. „Soče“, kjer naznanja najprej „naročnikom“, da naj „dopošljejo naročnino le do konca junija; ako bo „Soča“ še nadalje izhajala, se že oglasimo (Mi A. G.) pravočasno.“ Iz odgovora „Slov. Nar.“ pa je vredno ponatisniti: „Čutim potrebo, odgovoriti „Slov. Narodu“ nekoliko besed na zopetni napad „Sl. N.“ se norčuje z menoj, da sem se proglasil za voditelja gorjskih Slovencev. Pred vsem naj rečem, da o tem v „Soči“ ni sledu; „Narod“ je hotel tako razumeti „Sočo“. — Proti koncu izjave pa: „Jaz preneham izdajati „Sočo“, „Primorca“, „Slov. križ.“, „Adriatische Post“ itd. opustim sodelovanje in vodstvo v raznih društvih itd. Končno pa: „Svetnik sicer nisem, marveč grešen človek, toda takih grdobij, kakoršnih me dolži „Sl. N.“, si nisem svest. A Gabršček.“ Ti moj mili bože! Zdaj v tem svetem postnem času uganjati take burke, je pač preveč. Res je, od resnega do smešnega je samo majhen korak. Kdo na Gorjškem, ki pozna našega Drejčka, bi zamogel verjeti — če tudi o resnem času — njegovi raci, katero je spustil naročnikom? Ali se dobe na Gorjškem še taki najivneži, ki bi verjeli njegovi izjavi, da bi pustil zlepa iz rok svoje rokopise? Gabršček pričakuje na svojo izjavo, da morda preneha z izdajanjem „Soče“ itd., da bode naše ljudstvo vpilo na ves glas in vseh koncih in krajih: za božjo voljo, tega ne, ker sicer naš narod pogine... Z gotovostjo pričakujemo, da bode „Soča“ kmalu pričela objavljati poročila (se ve naročena), s katerimi se zahteva in prosi in roti, naj ostane vse tako, kakor je bilo doslej. In sklep nam je že znan. „Z ozirom na vse došle nam množevilne prošnje, zagotovila, zaupanja itd. itd. boderemo nadaljevali in vztrajali v boju in v delu za narod po geslu: Bog in narod!“ Tako se bo končal ta prozorni manever. In videli bodete, da smo pravi preroki.

— **Škandal.** V Tomišlju službuje kot beneficijant in kurat neki Jože Knific. Ta človek se je predrznil v nedeljo raz leco imenovati obdespošтовanega g. M. Peruzija in nekega drugega veljaka goljufa in sleparja. Knific ju je kar imenoma na ta nečuvven način razžalil, dasi nima v to niti sence povoda, in sta oba tako vzgledna poštenjaka, da kak Jože Knific niti vreden ni, da bi jima prah s čevljev obrisal. Knific pride seveda pred sodišče. Zares, lepe izglede nam dajejo ti katoliški duhovniki! —

— **Znamenje časa!** Iz Begunj na Gorenjskem se poroča, da hočejo tudi tam ustanoviti konsumno društvo. Za ustanovitev iste se baje zanimajo najbolj gospod župan Janc, g. nadučitelj Zavri in posestnik Luka Grlic.

— **Tudi na Štajerskem!** „Domovina“ poroča, da se snuje v Rečici konsumno društvo za okraj Gornji grad. Ta okraj je popolnoma slovenski in če se ne motimo, je tam samo eden jedin Nemec — oskrbnik ljubljanskega knezoškofa. Konsumno društvo je torej naperjeno pač le proti slovenskim trgovcem in obrtnikom — mej tem ko se nihče ne gane tam, kjer so trgovci in obrtniki Nemci in nemškutarji. Izvestni krogi na Štajerskem so se menda naveličali sloge in miru in hočejo na vsak način tudi na Štajerskem imeti domači boj.

— **Svarilo.** Nemškimi dijakom iz realke, ki se ponoči vračajo po cesti na Rožnik s strelišča in po potu v mesto, vpijejo in kriče in delajo škodo na mladih drevesih in ograjah, priporočamo, naj hodijo mirno in naj ne izzivajo mirnih ljudi na cesti.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: V Trnovem in v Krakovem je bila noč od sobote na nedeljo prav nemirna. Neki razposajenci so rogovili in uganjali naslane burke. Preobračali so klopi in jih obešali na kovanje, na nekem kraju pa celo preobrnili lesen salon, ne da bi jih bil kak redar zasačil.

— **Nezgoda.** Josip Češnovar, delavec v Zadvoru, padel je včeraj pred Likarjevo tobačno prodajalnico v Sv. Florjani ulicah tako nesrečno, da si je zvil levo nogo. Mož je bil malo pregloboko v kozarec pogledal.

— „Glasbena Matica“ v Ljubljani. Izredni občni zbor bo v sredo, 29. t. m., zvečer ob polu 7. uri v društveni pevski dvorani (Vegove ulice). Pristop imajo samo društveniki. Častni člani, ustanovniki, redni člani in svojelastni člani pevskega zbora v zmislu §-a 6 „Poslovnika za pevski zbor“.

— Želji iz trgovskih krogov izraženi v sinočnem „Slovenskem Narodu“, naj se izredni občni zbor preloži na 8. uro, odbor ni mogel ustreči, ker bi obvestilo vnanjim članom prepozno došlo. Obžaluje pa, da se mu ta želja v tej obliki ni preje prijavila.

— Odbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

— Ogenj v deželni gledališču. V nedeljo zvečer pred pričetkom predstave vnele so se bile v gledališkem dimniku saje. Ogenj sta delavca Marinšek in Seliškar takoj pogasila. Škode in nevarnosti ni bilo nobene.

— Tatvina v realki. V podstrešji na realki spravila je bila deželna vlada po potresu svoje stare spise. Teh spisov je bilo sedaj mnogo pokradenih in prodanih pri mesarjih in trgovcih. Policija je neki tudi že prišla jedno žensko, ki je spise kradla in prodajala.

— Iz Spodnje Šiške se nam piše: Predavanje „o slovenski narodni pesmi“ privabilo je prešlo nedeljo še dosti poslušalcev v našo čitalnico. G. Jančigaj je govoril nad jedno uro gladko, poučno in zanimivo. Nadarjenemu govorniku priznala se je glasna zahvala in pohvala za skrbno pripravo znanstveno predavanje. Izrekla se je občna želja, da bi sledila po praznikih še druga podobna predavanja. Odbor čitalnice ima nalogo, da kolikor mogoče vstreže pouka željnim društvenikom.

— Laški defraudantje. Kako izborno znajo Lahi upravljati z občinskimi denarji, to se vidi v Istri. Skoro vsak teden pride na dan kake defraudacije. Zdaj ima sodišče zopet vse polno dela v Milju, kjer so laški gospodarji veliko let občino kar sistematično škodovali. Preiskovalni sodnik je dal aretovati bivšega župana Ubaldinija in dva druga Laha, preiskava pa teče tudi proti bivšemu županu dru. Vallonu. Istrski deželni odbor ni v treh letih nič zapazil, kako v Milju kradejo občinski denar! Ali ni to čudovita nebržnost — ka-li?

— Varujte ptičke. Mraz in lakota sta zadnje dni ugonobila mnogo ptičev. Samo pri vili g. Treota je ležalo v nedeljo kacic 50 mrtvih ptičev (med njimi tudi divji golob), kateri so prepozno našli pot do hiše g. Treota, kjer se zanje v resnici tako skrbi, kakor malokje. Pa ptičev ne pokončavata samo mraz in glad — tudi ljudje jih ubijajo. Tako so v soboto v ograjeni mestni drevnici kraj tivolskega ribnika nam neznani ljudje ptiče streljali. To je odločno obsojati.

— Hrvatsko pevsko in tamburaško društvo „Lovor“ v Opatiji priredi v ponedeljek, dne 3. aprila v prostorih „Zore“ svoj sedmi koncert s plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 2 kroni za osebo.

* Papežovo zdravje se je baje že izdatno izboljšalo. Telesne in duševne moči se mu naglo vračajo. Baje je bral papež 25. t. m. že brez vsake pomoči mašo. Po Velikinoči bode maševal že zopet v cerkvi sv. Petra. Zdravnika obiskujeta papeža le poredkoma.

* Bauernfeldovo nagrado v znesku po 1000 gld. dode avstrijski nemški pesniki: Ferdinand pl. Saar, Artur Schnitzler in K. Karlweis, „Vzpodbujevalno“ nagrado dobi Leon Hirschfeld.

* Orožnik ubil orožnika. Nedavno je bil imenovan orožniški stražmojster Flerik zapovednikom orožniške postaje v Nagy-Szalanczu. Pred kratkim je Flerik naznanil orožnika Lukacs, da prihaja redno prekasno v vojašnico. Vsled tega je Lukacs Flerika s svojo puško ustrelil v prsa, da je obležal takoj mrtev. Lukacs je nato zbežal v uniformi in s puško brez sledu.

* Na smrt obsojen operni pevec. Petdesetletni pevec Kornelij Weiser je zabodel zboristko gospo Lino Richterjevo v neki düsseldorfski gostilni iz ljubosumnosti. Sodišče je obsodilo Weiserja na smrt.

* Sleparski ljubimec. 20letni gledališki kapelnik v Landshutu, Aleksander Hoch je bil zaročen z neko meščanko, katere stariši so ga izdatno podpirali. Zajedno pa je imel Hoch ljubimsko razmerje z neko 19letno igralko, kateri je tudi obljubil, da se z njo poroči. Igralka ima z njim dete.

Sedaj so Hocha zaprli, ker so ga meščanka in njeni stariši radi sleparstva naznanili sodišču v Pasovu. Igralka pa je prišla z otrokom ter prosila sodišče, da bi se smela s Hochom v ječi poročiti. Dasi je bil Hoch s tem zadovoljen, je sodišče njeno prošnjo zavrnilo.

* Nova verska sekta v Parizu. Poleg brahminske, zoroasterske, gnostiške, satanistične in druge verske občine imajo sedaj v Parizu še občino, ki časti Izido. Začela sta to novo „vero“ neki Anglež in Angležinja, katerih prava imena so neznana, a se imenujeta „duhovnik Rhamses“ in „duhovnica Anari“. Ta dva človeka imata v fantastičnem slogu sezidano in fantastično opremljeno vilo, kjer se vrše „božje službe“ na čast Izidi. Skrivnostne „molitve“, čudno omamljive dišave, večna luč pred kipom Izide, klicanje duhov in „ples elementov“, to se vidi, sliši in duha pri „mašah“. Baje je izmed vsega najlepši ples lepe „duhovnice“ Nari in še neke druge lepe Parižanke, ki je tudi „duhovnica“ Izide. Plešeta namreč kakor plešejo Bajadere in sta zaviti le v tančice.

* Zadnja potomka rodbine Danteja umrla. Grofica Gozzadina - Gozzadini je umrla v Villanovi pri Bolonji. Bila je zadnja potomka iz rodbine pesnika Dante Alighierija. Živela je — ločena od soproga — jako potratno, nemoralno in ekscentrično, ter je zapustila 3 milijone nekemu izmed svojih ljubimcev.

* Epidemična blaznost? Mej mlajšimi ženskami srednjega stanu v New Yorku se je pojavila nekaka epidemična blaznost. Tekom zadnjih štirih tednov je zblaznelo 64 žensk. Večja polovica teh nesrečnic pripada v vrsto hčer in žen boljših meščanov, ostale so iz delavskih in služabniških krogov. Specijalist dr. Elton meni, da je glavni vzrok te epidemične blaznosti način življenja. Amerikanske srednjega stanu se premalo sprehajajo, čepé vedno doma, pijejo močno kavo ter se žaloste, da ne morejo uživati življenja kakor one milijonarke, o katerih poroča časopisje dan za dnevom.

Književnost.

— Oton Zupančič: Časa opojnosti. Založil Lavoslav Schwentner. V Ljubljani 1899. Pod tem naslovom je izšla danes nova zbirka pesmij, katere je razdelil na 110 straneh pesnik pod temi glavji: Albertina. — Zimski žarki. — Steze brez cilja. — Seguidille. — Bolne rože. — Jutro. — Romance. Oton Zupančič je skozi in skozi moderno čuteč in pišoč pesnik, ter nosijo vse njegove pesni znak največje individualnosti in subjektivnosti. Pesnik je gotovo najzanimivejši in najoriginalnejši pojav na slovenskem Parnasu tekom zadnjih let. Knjiga velja samo 1 gld. (Po pošti 5 kr. več.) Natisnila jo je na najfinjšem papirju, slonokostene barve podolgovatega formata „Narodna Tiskarna“. Na platnicah je izvirna naslovna slika v secesijističnem slogu. Več spregovorimo o knjigi v kratkem v listku.

Telefonična in brzojavna poročila.

Nove pravne konference.

Dunaj 28. marca. Današnje izjavo namestnika grofa Kiemannsega v deželnem zboru dolengeavstrijskem je tolmačiti kot naznanilo, da poskusi vlada rešitev jezikovnega vprašanja na češkem potom novih pravnih konferenc. Že sedaj je zagotovljeno, da se Čehi in češki veleposestniki teh konferenc udeležijo, ali pa se jih udeležijo tudi Nemci, je jako dvomljivo. Ako bi se Nemci konferenc ne udeležili, potem bi se vlada glede jezikovnega vprašanja porazumela samo s Čehi in s češkimi veleposestniki in izdala na podlagi tega dogovora jezikovni zakon.

Vlada in jezikovno vprašanje.

Dunaj 28. marca. V današnji seji deželnega zbora niževavstrijskega je namestnik grof Kiemannsegg nastopil s jako važno izjavo. Na dnevnem redu so predlogi proti porabi § 14. za uveljavljanje jezikovnega zakona in nagodbe. Poročal je dr. Kopp. Namestnik grof Kiemannsegg je izrekel upanje in apeliral na vse stranke, naj premagajo svoj strah pred javnostjo in naj se zbere vse krog posvetovalne mize,

da omogočijo rešitev jezikovnega vprašanja. Ako se to zgodi, potem ne bo nobenega vzroka storiti drugih korakov, da se reši jezikovno vprašanje. (Občna senzacija.) Princ Liechtenstein in princ Auersperg sta se na veliko začudenje obstrukcionistov izrekla za to, da se uveljavi jezikovni zakon s § 14. Grof Fries je nasprotoval stavljenim predlogom, Scheichner pa je polemizoval proti Schönererjancem in židom. Zdaj govori Philippovich, ki je zasnoval svoj govor na današnji članek „N. Fr. Pr.“, v kateri se na podlagi Kaizlovega članka v „Česki Revue“ dokazuje, da so bili najodličnejši češki politiki vedno za jednojezičnost. Nacionalec Förster je rekel, da Nemci ne škilijo v Nemčijo, ampak da kar očitno gledajo čez meje. Liechtenstein je predlagal, naj se iz predloga izpusti odstavek, s katerim se deželni zbor izreka za to, da se jezikovni zakon ne sme uveljaviti s § 14. Občno začudenje je obudilo, da deželnega maršala barona Gu denusa ni bilo na današnje sejo.

Politične konference.

Dunaj 28. marca. Ogerski minister-ski predsednik Szell je bil danes pri cesarju v posebni avdienci, in je popoldne konferiral z grofom Thunom in dr. Kaizlom.

Vlada proti Luegerjevi volilni reformi.

Dunaj 28. marca. V sinočni seji odseka za mestno volilno reformo je namestnik grof Kiemannsegg izjavil, da vlada ne more pritrditi projektu volilne reforme, ki odpravlja volilne razrede in mestni svet ter tacega projekta ne more predložiti v sankcijo. S tem je Luegerjev načrt pokopan in morda je s tem najbolj zadovoljen sam — Lueger.

V blaznosti.

Dunaj 28. marca. Danes ponoči je železniški čuvaj Anton Majer v Marcheggu s kuhinjskim nožem svoji ženi glavo popolnoma odrezal in potem hotel umoriti svojo 75letno svakinjo, katera pa se ga je ubranila. Majer je zbežal, a so ga vjeli. Sodi se, da je zločin storil v blaznosti.

Deželnozborna volitev.

Gradec 28. marca. Pri današnji dopolnilni deželnozborni volitvi iz kurije veleposestnikov je bil na mesto grofa Wurmbanda izvoljen baron Kellersperg.

Gališki deželni zbor.

Lvov 28. marca. V sinočni seji je deželni zbor sprejel z vsemi proti trem glasom poostrenje deželnozbornskega pravilnika. Socijalni demokratje so ponoči radi tega uprizorili večje demonstracije.

Lvovska tehnika.

Lvov 28. marca. „Dziennik Polski“ naznanja, da vsled konflikta mej rektorjem in profesorji namerava vlada zaključiti tehniko za nekaj časa.

Delegacija in drž. zbor.

Budimpešta 28. marca. „Pester Lloyd“ javlja, da se snideta delegaciji ali koncem meseca oktobra ali začetkom meseca novembra. Avstrijski parlament se skliče meseca septembra, da voli člane delegacije.

Mirovna konferenca.

Rim 28. marca. Mirovna konferenca je sklicana na dan 18. maja. Papež ni bil povabljen, da pošlje svojega zastopnika.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

A Roza ni slišala vsega tega nič. Kakor okamenela je gledala sivkasto-rumeno kolekovano polo. In v mislih združilo se ji je eno z drugim, in vedno bolj jasno, vedno bolj grozno postalo je pred tem sre-pim pogledom.

„To je,“ zavpila je, „zdaj imam, zdaj vem pravo!“ In pokimala je zopet in zopet, kakor nekdo, kateremu se izpolni česar se je vedno bal.

„Roza,“ zakliče sedaj stari gospod,

„Ti vender ne boš tega verjela —“

„Resnica je, oče,“ — ter padla na divan — „resnica je to, jaz vem!“

„Kako? Kaj? Ti si vedela —?“

„Nisem vedela kaj je storil, a vedela sem, da nekaj skriva pred menoj. Kako sem ga prosila, da bi mi povedal resnico! Na kolenih skoraj — a ni hotel. Lagal se je, čutila sem, da laže. In sedaj, sedaj vem ...“

„To ni mogoče,“ mrmral je sodni predsednik.

„Resnica je,“ dejala je Roza, bolj šepetaje, kakor osupla svojega priznanja.

Sodni predsednik se je skušal premagati. Še enkrat je vzel v roke oni usodopolni akt ter ga natanko pregledal. Če se ni tisoč slučajev zarotilo, ni bilo nobenega dvoma na resnici te izjave. Že to, da je zastopnik zatočenca zahteval tak izpisek, govorilo je za to. In ime, kraj in dan rojstva, stan, skratka vse se je strinjalo. Zdaj je prišlo tudi njemu na um, kaj je strašno razkritje naredilo verjetno. Kako čudno se je vedno Henrik ogibal vsakemu razgovoru o svoji preteklosti! Njegovi papirji, katere je želel oče pri neki priliki videti, so se zgubili, njemu, ki je bil vzor redu. In sedaj Rozina trditev — o, ni bilo več mogoče dvomiti!

Smrtnooble, s temno pogumnostjo v potezah obraza sedel je tu. Strašna vest bila je resnica, njegov zet je bil že kaznovan. Prejšnji kaznenec bil je ud njegove rodovine, rodovine sodnikov, visokočislanskega pravoslovca, neomahljivega varuha pravice. Nepopisna groza se ga je polastila, neka nevolja, neki strah, za katerega ni besedij. Zapor, podlo zločinstvo v hiši sodnega predsednika, hudobija in ostudnost v neposredni, neločljivi zvezi z njegovo osebo — to je bilo grozno.

Mej vzvišenim sedežem sodniškega predsednika in mej obtožno klopjo bilo je za starega moža brezno, katero se napolniti ne da, čez katero ne pelje noben most. Sicer je zatočenec bil deležen dobrot moderne človekoljubnosti, a mej njim in sodnikom ni bilo človeškega dotikljaja.

Kdorkoli pride na zatoženo klop, ta zgubi vsako čast, po kateri je do sedaj stal v eni vrsti s sodnikom. Kakor hitro so se za njim zaprle ona majhna vrata, ni več „gospod“, temveč le: „zatočenec X“. Naj ga njegovo rojstvo, njegova izobrazba, njegovo prizadevanje še tako visoko vzdiguje nad bližnjike, naj ga je privedla slabost ali strast na to stališče, naj je to storil z dobrim ali slabim namenom — vse jedno. Kdor stoji pri zatožni klopi, za tistega ni druge pravice, ko pisana, ista pravica, katera gre tudi navadnemu tatu, potepaču, v kaznilnici osivelemu človeku. Za razsodbo njegovega „slučaja“, za določitev kazni, morda tudi za odločbo, ali mu je verjeti, naj se ga obdrži v ječi ali pusti prostega — za ta razsodbo k večjemu se ozira na njegovo preteklost in omiko. A vse iz tega izhajajoče olajšave so pisмено potrjena, ustavne pravice posameznega; on lahko zahteva, in izsili, da se mu dovolijo. A česar ne more predlagati in z vsemi pravnimi sredstvi čelega sveta ne more doseči, je ono razmerje, katero zunaj sočne dvorane veže sodnika z vsakim človekom, bodi si najnižjega stanu.

Drvarju, kateri mu razžaga in razseka drva, bi sodnik brez pomisleka ponudil roko v slovo, za njega bi imel morda kako prijazno besedo. A da bi dal zatožencu, človeku, ki je grešil proti zakonu najmanjše znamenje človeške vkupnosti, da bi le en trenotek z njim ravnal, kakor da bi one lesene pregrade ne bilo, to bi se mu zdelo globoko podnjegovo častjo.

(Dalje prih.)

Darila.

Za Kunšičev spomenik poslali so do sedaj: Gosp. Ivan Hribar, župan in dež. poslanec, 10 K; gosp. Ivan Škrjanc, pravnik, 2 K; gosp. Vincenc Černe, c. kr. poštar v Gorjah, 48 K, in sicer so darovali po 2 K: gospici Fanika Oražem, poštna upraviteljica na Bledu, in poštna upraviteljica v Gorjah, gg. Janez Ažman, župnik, dr. Ivan Jan, Vincenc Černe, c. kr. poštar, Gregor Jensko, c. kr. gozdar, Martin Schwegel, Josip Žumer, po 1 K, gospica Rezika Strle, učiteljica, in gg. Matija Mrak, župnik, Janez Grdec, kaplan, Fran Troha, c. kr. gozdar, Jakob Žumer, župan, Janez Žumer, obč. tajnik, Josip Žirovnik, učitelj, v večjih in manjših doneskih 25 K; gospa Antonija Planinec v Divači 4 K; gospica Herma Kokalj na Javorniku 15 K; skupaj 79 K.

Condurango Malaga vino

(želodec krepčujoče vino).

(19—13) Sunja, 23. septembra 1898. Blag. gosp. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani. Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Zahvala

gospoj Ivani Wucherer za podelitev krasne šolske zastave in traka z napisom: „Spomin 50letnice F. J. I.“. Za ta lepi, visokocenjeni dar izreka podpisano šolsko vodstvo najsrčnejšo zahvalo.

Šolsko vodstvo v Lescah

dne 25. sušca 1899.

Ivan Šemrl, vodja šole.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. marca: Alojzija Rudel, gostija, 68 let, Hramilnična cesta št. 10, kostna tuberkuloza. — Marija Elsa Zelenko, agentova hči, 1 dan, Franc Jožefova cesta št. 5, življenska slabost.

Dne 24. marca: Uršula Colarič, šivilja, 76 let, Kapiteljske ulice št. 13, ostarelost. — Jožef Dolenc, posestnikov sin, 1 dan, Konjušne ulice št. 6, življenska slabost.

Dne 25. marca: Ivan Pate, branjevec sin, 2 mes. Krakovske ulice št. 27, krč.

Dne 26. marca: Ana Laznik, sprevoznikova hči, 1 let, Vodmat št. 115, davica. — Aleš Kaljan, bivši lampist, 65 let, Mestni trg št. 9, srčna kap.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji aerost. tlak 736,0 mm.

Marec	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
27.	9. zvečer	741,2	1,4	sr. sever	jasno	
28.	7. zjutraj	742,3	— 6,2	sl. zahod	megla	
	2. popol.	741,2	9,4	sl. jug	del. oblak.	0,0 mm

Srednja včerašnja temperatura 0,1°, nor-
male: 5,8°.

Dunajska borza

dne 28. marca 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101	gld. 05	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	90	
Avstrijska zlata rentna.	120	35	
Avstrijska krona rentna 4%.	100	85	
Ogerska zlata rentna 4%.	119	80	
Ogerska krona rentna 4%.	97	50	
Avstro-ogerske bančne delnice	921		
Kreditne delnice.	368	75	
London vista.	120	47 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59		
20 mark.	11	79	
20 frankov.	9	56 1/2	
Italijanski bankovci	44	35	
C. kr. cekini	5	67	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Gostilna za tujce

s sobami za prenočevanje ali brez njih, ali
kavarna na deželi vzame se najraje
v najem. — Ponudbe naj se pošiljajo pod:
L. V. 1000 poste restante kolodvor Ma-
ribor. (592)



Potrtega srca javljamo tužno vest,
da se je naša mati, oziroma tašča in
stara mati

Neža Griga

v nedeljo, dne 26. marca 1899 ob jedne
po polnoci, po kratke mučnej bolezni,
previdena s svetotajstvi za umirajoče v
81. letu svoje starosti preselila na boljši
svet.

Umrjivi ostanki drage pokojnice
bili so danes popoldne ob polu treh v
stolnej župni cerkvi pri Sv. Petru v
Brnu blagoslovljeni in potem na osred-
njem pokopališču v lastno grobnico k
večnemu počitku položeni.

Svete maše zadušnice brale se bodo
jutri dne 29. marca 1899 ob 9. dolo-
čene v stolnej župni cerkvi pri Sv. Petru.
Pokojnico priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 28. marca 1899.

Milica Hribarjeva

hči.

Ivan Hribar, župan ljubljanski
zet.

dr. Ivan M. Hribar
odvetniški koncipijent
vnuk. (594)

Naročila na

fogoš, šil, krape in postrvi (578-2)

za veliki petek, dalje na lepe

štajerske kapune

(1 klg. okoli 1 gld. 50 kr.) se do torka
zvečer vsprejemajo pri firmi

Kham & Murnik.

Ilovnata plast.

Za napravo opekarne z okrožno pečjo
v okolici ljubljanske se kupi večji kompleks
ilovnatih plasti imejoče zemlje. (573-2)

Ponudbe naj se pošiljajo stavbinski
firmi Viljem Trece, Marije Tere-
zije cesta št. 10 v Ljubljani.

Gumi-čevlje



elastične

pristine ruske in druge
najboljših izdelkov

pri (538-4)

Ivan Kordik-u
Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14.

Izginuli



so revmatizem, protia.
nervoznost, manjkanje
spanja in teka, hripa,
nevralgija, bledica
okromelosti, bolesta hrb-
tenca, krč, vrtipanje
srca, tok krvi v glavo
astma, mrzle roke in
noge, močenje postelje, kožne bolezni,
slabodiseča sapa, kolika, zobobol, žen-
ske bolezni itd. ako se nosi Feithov
pristni patent. elektro-galv. volta-križ
a gld. 120. Zahtevajte prospekte s za-
hvalnimi pismi od

M. FEITH-a, Dunaj, II. Taborstrasse 11/B.

(436-4)

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznано zdravilo in krepilo za bolnike
je v zalogi trgovine (21-71)

Kavčič & Lilleg
pri „Zlatoregu“.

Zaloga

najizbornejšega, občeznanege ita-
lijanskega penečega vina

ASTI SPUMANTE.

Cena veliki steklenici gld. 125.

Pri odvzemu celega izvirnega zaboja z 12
steklenicami 5% popusta.

Priporoča (445-5)

Anton Stacul v Ljubljani.

Za Veliko noč

priporočam vedno kot pristne priznane

praške in graške gnjati (šunke)

jezike, razsoljene in v dimu sušene, najfinejše
vrste, dobre kranjske klobase in aspic.

Tam se tudi krozniki garnirajo.

Z veselošpovanjem (593-1)

Marija Awanzo

Wolfve ulice št. 1, Lassnikova hiša.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

sta popolnoma na novo asortirala zalogo z dražestnimi

novostimi

za spomladno in

poletno sezono.

Zaloga originalnih pariških in
berolinskih modelov. (378-6)

Glavna zaloga moke.

Obče priznani, izvrstni, na raznih razstavah odlikovani izdelki
iz slovečega valjčnega mlina Vinko Majdiča v Kranju
— oddajajo se po originalnem ceniku na debelo v zalogi v Ljubljani,
Marije Terezije cesta št. 2, kakor tudi v zastopnikovi trgovini v
Postojni na debelo in drobno.

Glavni zastopnik za mesto Ljubljana, Dolenjsko, Notranjsko

Anton Ditrich.

Protivinsko pivo.

Od sedaj naprej razprodajam izborni marčno pivo iz kneza
A. J. Schwarzenberga pivovarne, ustanovljene leta 1598. v Proti-
vinu — po konkurenčnih cenah v sodčih in steklenicah na debelo
v zalogi na Marije Terezije cesti št. 2 v Ljubljani.

Radi izvanredne kakovosti in ugodnih cen blagovolijo naj se
častiti odjemalci pri cenj. naročilih, katera bodem vedno vestno in
točno izvrševal, obrniti s polnim zaupanjem na

glavnega zastopnika za Kranjsko in južne kronovine

Anton Ditrich-a v Ljubljani.

(569-2)

Vizitnice in kuverte

s firmo
priporoča

„Narodna
tiskarna“
v Ljubljani.

Registrovana

znamka



„Levova znamka“

Splošno kot najboljši znan

izdelek v ovratnikih,

se dobiva v najbolj renomi-
moškim modnim

blagom tu- in

Na drobno
se ne prodaja



manšeta in srajcah

ranih prodajalnicah in trgovinah z

in platnenim

inozemstva.

Na drobno
se ne prodaja

(591-1)

M. JOSS & LÖWENSTEIN, c. kr. dvorna založnika PRAGA, VII.

Registrovana

znamka

